

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสำเร็จของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์: ศึกษากรณีกลุ่มดอกไม้อันยบว ตำบลห้วยกะปี อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี” ตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ เพื่อศึกษา ผลสำเร็จในการดำเนินโครงการ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อผลสำเร็จในการดำเนินโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของกลุ่มดอกไม้อันยบวตำบลห้วยกะปี อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการและเพื่อวิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการที่จะยกระดับการดำเนินการให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสำเร็จของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์: ศึกษากรณีกลุ่มดอกไม้อันยบว ตำบลห้วยกะปี อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วยคำถามในการวิจัย คือ โครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของกลุ่มดอกไม้อันยบว ซึ่งดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลที่ตำบลห้วยกะปี อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี ได้ผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของกลุ่มดอกไม้อันยบว การดำเนินการโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของกลุ่มดอกไม้อันยบว มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างและมีข้อเสนอแนะอะไรบ้างจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะยกระดับการดำเนินการให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

สำหรับวัตถุประสงค์ของการวิจัยนั้น เพื่อศึกษาระดับผลสำเร็จ ปัจจัยที่มีต่อผลสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มดอกไม้อันยบว ตำบลห้วยกะปี อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี

การศึกษานี้ได้อาศัยแนวคิดต่าง ๆ จากท่านผู้รู้ ซึ่งประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจชุมชน แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล และแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการดำเนินโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

สำหรับรูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 12 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) จากประชากรทั้งหมด 39 คน โดยแบ่งออกเป็นคณะกรรมการดำเนินงานระดับตำบล 16 คน คณะกรรมการกลุ่มดอกไม้อันยบวและสมาชิกทั้งหมด 23 คน

จากการศึกษาสามารถสรุปผลที่ได้จากการศึกษา โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

ผลสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มดอกไม้อย่าง

สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านห้วยกะปิ ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ได้มีผลิตภัณฑ์ที่สามารถออกจำหน่ายซึ่งเรียกว่า “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

2. สมาชิกกลุ่มผู้ซึ่งมีอุดมการณ์เดียวกันเกิดจากใจที่มีความรักในกิจกรรมของกลุ่ม ความผูกพันภายในกลุ่ม ซึ่งมีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลต่อกัน ช่วยเหลือกัน จึงเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจากการที่มีสมาชิกร่วมทำผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

3. กลุ่มดอกไม้อย่างได้มีการทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายของกิจกรรมของตำบลห้วยกะปิ ประกอบด้วย

3.1 กิจกรรมเครือข่ายของตำบลห้วยกะปิกับองค์กรภาครัฐ ประกอบด้วย 1) บทบาทเกี่ยวกับการรับการฝึกอบรมทักษะในการวางแผนและการบริหารจัดการ ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการเงิน และ 2) บทบาทเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้้อย่าง

3.2 กิจกรรมเครือข่ายของตำบลห้วยกะปิกับภาคเอกชน ได้แก่ กิจกรรมการออกร้าน นิทรรศการต่าง ๆ ซึ่งจัดภาคเอกชน

4. สมาชิกกลุ่มดอกไม้อย่างมีรายได้เพิ่มขึ้นได้ หลังจากได้มีการดำเนินงานร่วมกับกลุ่ม ดังนั้นจากการวิจัยสรุปได้ว่าโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มดอกไม้อย่าง ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มทั้ง 4 ข้อ คือ 1) เพื่อให้ชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านห้วยกะปิ ตำบลห้วยกะปิ มีผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำออกจำหน่ายซึ่งอาจเรียกว่า “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” 2) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรที่มีสมาชิกร่วมทำผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม 3) เพื่อให้องค์กรได้ทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายผลิตภัณฑ์ของตำบลห้วยกะปิ และ 4) เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกกลุ่ม และ โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ควรจะมีดำเนินการต่อไป

ปัจจัยที่มีต่อผลสำเร็จในการดำเนินโครงการ

สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีต่อผลสำเร็จด้านการเงิน ซึ่งจากการวิจัยพบว่ากลุ่มดอกไม้อย่างได้มีการสร้างทุนจากแหล่งเงินทุน 2 ส่วน ได้แก่ การระดมทุนจากสมาชิกกลุ่ม จากการถือหุ้น และการกู้ยืมเงินทุนกระชั้นเศรษฐกิจแบบปลอดดอกเบี้ย

2. ปัจจัยที่มีต่อผลสำเร็จด้านจุดเด่นของผลิตภัณฑ์มีลักษณะเด่น คือ เป็นชิ้นงานที่มีความประณีต ในการประดิษฐ์ให้เป็นดอกไม้ต่าง ๆ มีความสวยงามเหมือนจริง

3. ปัจจัยที่มีต่อผลสำเร็จด้านการส่งเสริมการตลาด ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ และการจัดรายการลดราคาสินค้า

4. ปัจจัยที่มีต่อผลสำเร็จด้านช่องทางการจัดจำหน่าย โดยอาศัยช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ออกเป็น 2 ช่องทางใหญ่ ๆ ได้แก่ สถานที่ทำการกลุ่มตั้งอยู่บ้านเลขที่ 74/12 ม.3 ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และการออกร้านนิทรรศการต่าง ๆ

5. ปัจจัยด้านผู้นำกลุ่ม มีความสามารถในการประสานงานได้อย่างกว้างขวาง ผลักดันให้สินค้าสามารถนำออกจำหน่ายสู่ผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น รวมถึงความสามารถในการจัดการเงิน ทุนและคน

6. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการผลิต สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการที่จะช่วยกันคิด ช่วยกันทำ 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนสมาชิกกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการวางแผนโดยมีเรียกประชุมสมาชิกถาวรทุกคน ทั้งที่เป็นคณะกรรมการและสมาชิกดำเนินงาน โดยเน้นการตัดสินใจโดยอาศัยระบอบประชาธิปไตย 3) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแก้ปัญหาเทคนิคเฉพาะด้านสมาชิกได้มีการพัฒนาเทคนิคด้านการผลิต และด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 4) การมีส่วนร่วมสมทบในการบริจาคแรงงานตามกิจกรรมหลัก ๆ ของกลุ่มซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่อยู่ประจำที่ทำการกลุ่มและกิจกรรมการออกร้านต่าง ๆ

7. ปัจจัยด้านการพึ่งตนเอง ประกอบด้วย 1) การพึ่งตนเองทางด้านเทคโนโลยีเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ในการผลิตนั้นมีความเพียงพอตามความจำเป็นในการดำเนินการของกลุ่ม 2) การพึ่ง ตนเองทางด้านเงินทุน ส่วนหนึ่งได้จากการระดมทุนจากชุมชนเองคือการร่วมถือหุ้นจากสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม อีกส่วนหนึ่งได้มาจากการกู้ยืมเงินกระด้นเศรษฐกิจแบบปลอดดอกเบี้ยจากองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ 3) การพึ่งตนเองทางด้านแรงงาน กลุ่มได้มีการทำงานด้วยน้ำพักน้ำแรงของสมาชิกภายในกลุ่ม

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ

สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับบุคลากรกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวนั้นยังมีกำลังคนน้อย ไม่เพียงพอสำหรับบางกิจกรรม เช่น เมื่อมีการออกร้านนอกสถานที่ด้านบุคลากรในการเคลื่อนย้ายวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ นั้นยังไม่สะดวก เหตุผลประการหนึ่งเนื่องจากสมาชิกกลุ่มทั้งหมดคนนั้นเป็นเพศหญิง

2. ปัญหาด้านการประสานงานกับหน่วยงานราชการบางหน่วยงาน การที่หน่วยงานราชการเช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชลบุรีไม่ได้เข้าร่วมดำเนินการประสานอย่างจริงจังตั้งแต่เริ่มต้น ต่อมาเมื่อต้องมีการประสานงานทั้งในเรื่องของขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ จึงเป็นผลทำให้สมาชิกกลุ่มอาจจะไม่ไว้วางใจเท่าที่ควร

3. ปัญหาด้านความยุติธรรมในการจัดสรรงบประมาณ สมาชิกกลุ่มเกิดความรู้สึกว่างบประมาณในการดำเนินการกลุ่มนั้นควรจะได้มาจากหน่วยงานอื่นบ้างนอกจากองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิเท่านั้น ซึ่งจะได้นางบประมาณที่ได้เพิ่มนี้ไปขยายกิจการให้เพิ่มขึ้นได้

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบจากการวิจัยเรื่อง “ความสำเร็จของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์: ศึกษากรณีกลุ่มดอกไม้อียบว ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. กลุ่มดอกไม้อียบวได้บรรลุผลสำเร็จตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ได้กำหนดขึ้นมา ได้สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่ง แก้วแดง (2536, หน้า 169) ที่ได้กล่าวเอาไว้ว่าผลสำเร็จของงานนั้นจะต้องตอบสนองหรือบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ซึ่งกลุ่มดอกไม้อียบว ได้ดำเนินงานและสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กลุ่มได้กำหนด คือ เพื่อให้ชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านห้วยกะปิ ตำบลห้วยกะปิ มีผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำออกจำหน่ายซึ่งอาจเรียกว่า “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่มีสมาชิกร่วมทำผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม เพื่อให้องค์กร ได้ทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายของตำบลห้วยกะปิร่วมกับหน่วยงานอื่นและเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกกลุ่ม เมื่อเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของกลุ่มดอกไม้อียบวแล้วถือว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ในทุกประการตามมุ่งหมายของกลุ่ม

2. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของ จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ (2538, หน้า 1-3 อ้างถึงใน สุรชน คงสวัสดิ์, หน้า 35-36) ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการจัดองค์กร ปัจจัยด้านการเงิน ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ และปัจจัยด้านองค์ความรู้และข้อมูล ข่าวสารที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “5M” ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่ยอมรับกันโดยทั่วไปถึงความจำเป็นที่ต้องมีปัจจัยเหล่านี้เพื่อผลักดันให้องค์กรบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดเอาไว้ แต่สำหรับกลุ่มดอกไม้อียบวนี้ ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวคิดนี้มีเพียงปัจจัยทางด้านการเงินเท่านั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงการดำเนินงานของกลุ่มดอกไม้อียบวแล้ว กิจกรรมหลักเบื้องต้นนั้น คือ การผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้อียบว ซึ่งจากอุดมการณ์ การใช้ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในตัวของสมาชิกแต่ละคนนั้นเต็มเปี่ยมไปด้วยความตั้งใจ เสาะแสวงหาเทคนิค การพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง โดยประเด็นสำคัญในการที่ได้มาซึ่งวัตถุดิบสำหรับการผลิตนั้นต้องมีการซื้อหาจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่ง

ไม่ใช่วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น ดังนั้นการที่จะได้มาของวัตถุดิบ เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพนั้นคือปัจจัยทางการเงิน

3. ด้านการตลาด ประกอบด้วยหลักการสำคัญเพื่อดำเนินการกระตุ้นให้มีการซื้อและการขายสินค้าได้ คือ ราคา (price) ช่องทางการจัดจำหน่าย (place) ผลิตภัณฑ์ (product) และการส่งเสริมการตลาด (promotion) ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “4P.” (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2534, หน้า 114) เมื่อพิจารณาถึงการดำเนินงานของกลุ่มดอกไม้อิโบล้วนแล้วนั้น ได้สอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องเกี่ยวกับหลักการที่ตลาดที่สำคัญ คือ ด้านตัวผลิตภัณฑ์ดอกไม้อิโบล้วน ซึ่งมีจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ที่มีความปราณีต สวยงามเหมือนดอกไม้จริง มีความสะดวกเมื่อได้เห็นผลิตภัณฑ์ดอกไม้อิโบล้วน ประกอบกับกลุ่มได้มีการส่งเสริมการตลาด โดยการจัดช่วงระยะเวลาในการลดราคาสินค้าและกระตุ้นให้มีการซื้อตามงานเทศกาลต่าง ๆ เช่น เทศกาลงานปีใหม่ เทศกาลวันแห่งความรัก เทศวันพ่อ เทศกาลวันแม่ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นกระบวนการทางการตลาดที่กระตุ้นให้มีการซื้อและการขายผลิตภัณฑ์นี้ได้ และเสริมด้วยช่องทางการจัดจำหน่ายทั้งสถานที่ทำการกลุ่มซึ่งตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนตลอดจนการออกร้านนิทรรศการต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ภูมิภาคตะวันออก รวมถึงการออกร้านนิทรรศการที่เมืองทองธานีซึ่งถือว่าเป็นช่องทางการขายสินค้าไปยังผู้ลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับในเรื่องราคาผลิตภัณฑ์ดอกไม้อิโบล้วนนั้น ไม่ได้เป็นปัจจัยหลักแต่อย่างใดสำหรับการซื้อผลิตภัณฑ์ดอกไม้อิโบล้วนสำหรับลูกค้า เนื่องจากข้อค้นพบจากการวิจัยนั้นลูกค้าที่ซื้อสินค้านั้นซื้อสินค้าจากความตั้งใจที่จะต้องการผลิตภัณฑ์ไปใช้สอยตามประเภทงานแต่ละงานโดยไม่ได้นิ่งนอนใจถึงเรื่องราคาเป็นสาระสำคัญ เนื่องจากเหตุผลประการหนึ่งนั้นผลิตภัณฑ์นี้เป็นงานฝีมือซึ่งหากประเมินราคาแล้วนั้นคุณค่าที่ได้นั้นมากกว่าจำนวนเงินหรือราคา หากลูกค้าต้องการสินค้าแล้ว

4. กลุ่มดอกไม้อิโบล้วนได้ร่วมคิด ร่วมทำและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากตั้งใจที่เกิดขึ้นจากสมาชิกกลุ่มที่มีอุดมการณ์เดียวกัน มีใจรักในการทำดอกไม้อิโบล้วนเหมือนกัน ซึ่งจากอุดมการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แสดงออกมาเป็นการทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำเนินนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน

5. หน่วยงานราชการได้มีส่วนช่วยในการให้อบรมทักษะในการวางแผนและการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการเงิน การบัญชี จากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ฉาบเป็นต้น ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ได้ให้การช่วยเหลือรูปของเงินสนับสนุน แต่เป็นการช่วยเหลือในด้านการใช้ข้อมูล การให้คำแนะนำด้านเทคโนโลยี ค้นคว้าวิจัยด้านการเพิ่มผลผลิต การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ การให้ความรู้ที่จะช่วยให้

การเกิดการประชิดต้นทุนและพลังงาน การเป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตต่าง ๆ ที่ชาวบ้านประสบ โดยลักษณะการหารือร่วมกันระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานของท้องถิ่น รวมทั้งการช่วยประชาสัมพันธ์สินค้าต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับประเทศ และระดับต่างประเทศ (สรุปประเด็นการสัมมนา การบรรยายพิเศษการดำเนินงาน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (one village one product) โดย Mr. Morihiko Hiramatsu ผู้ว่าราชการจังหวัด Oita ในวันจันทร์ที่ 30 เมษายน 2544 ณ ห้องประชุมตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล)

6. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มดอกไม้ไผ่ไบบัมีความสำคัญอย่างยิ่งซึ่งกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเฉพาะด้าน ได้มีส่วนร่วมด้านแรงงาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Krachang (1995, pp.101-104) ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการดำเนินการที่ส่งผลทำให้กลุ่มดอกไม้ไผ่ไบบัสามารถประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี แต่มีบางประการที่ไม่สอดคล้องกับแนวคิดนี้ คือ สมาชิกกลุ่มไม่ได้มีส่วนร่วมในการสมทบบริจาควัสดุ อุปกรณ์ เนื่องจากวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ได้มาเพื่อดำเนินงานภายในกลุ่มนั้นได้มาจากการซื้อจากแหล่งต่าง ๆ จากเงินทุนของกลุ่มที่มีอยู่

7. ความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกันมีอุดมการณ์เดียวกัน ทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง ทำให้สมาชิกกลุ่มพึ่งตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541, หน้า 31-32) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การพึ่งพาตนเองได้นั้นเกิดจากศักยภาพของกลุ่มหรือชุมชน

8. การประสานที่ดีกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชลบุรี หรืออาจจะมีปัญหากันบ้างกับบางหน่วยงาน เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชลบุรี แต่ก็เป็นเรื่องปกติที่ต้องมีปัญหาก่อกวนบ้าง และในที่สุดก็สามารถประนีประนอมแก้ไขปัญหาก็ได้เป็นการแสดงการประสานการร่วมมือซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1977, pp. 6-10) การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ของกลุ่มดอกไม้ไผ่ไบบัได้สอดคล้องกับแนวคิดของทิปส์ (Tips et al, 1987, pp. 8-9 cited Krachang, 1995, pp. 72-74) ที่ได้กล่าวเอาไว้ว่าในบางครั้งที่ทำให้เกิดการเข้าใจผิดกันได้ ความยุติธรรมในการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ แต่ในบางประเด็นปัญหานั้นไม่ได้เกิดขึ้นภายในกลุ่มดอกไม้ไผ่ไบบั เช่น การไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลงความขัดแย้งระหว่างสมาชิกกลุ่มและกรรมการกลุ่ม ซึ่งจากข้อค้นพบนี้นกลุ่มดอกไม้ไผ่ไบบัมีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกันเป็นอย่างดีในการดำเนินงานภายในกลุ่มดอกไม้ไผ่ไบบั

9. กลุ่มดอกไม้ไผ่ไบบัได้คาดการณ์ตลาดที่รองรับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้ในระดับหนึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ (2542, หน้า 124) ที่ได้กล่าวเอาไว้ว่าเรื่องการตลาดที่ต้องสามารถประมาณอุปสงค์อุปทานได้แล้วจะต้องรู้ว่าจะนำสินค้าไปขายที่ไหนและ

อย่างไร กลุ่มธุรกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จจะเป็นกลุ่มลูกค้าที่มีคู่ค้าที่แน่นอนและเพียงพอ แต่ถึงแม้เกี่ยวกับเรื่องการตลาดผลิตภัณฑ์ดอกไม้ไผ่บัวนั้นยังต้องมีการพัฒนาเพื่อขยายโอกาสทางการตลาดที่จะขยายเพิ่มขึ้นและสร้างความยั่งยืนได้ทั้งในตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ

10. บุคลากรของกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวที่มีความสามารถในการผลิตนั้นยังมีจำนวนไม่เพียงพอเมื่อมีการผลิตที่มีปริมาณเพิ่มขึ้น ซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ วรเดช จันทรร (2540, หน้า 49-65) ที่ได้กล่าวว่าบุคลากรที่มีอยู่อย่างจำกัดภายในกลุ่ม ทำให้บางครั้งนั้นบุคลากรมีน้อยเกินไป เนื่องจากสมาชิกกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวนั้นมีจำนวนที่จำกัด ไม่ว่าจะเป็นการผลิตในปริมาณเท่าไรก็มีบุคลากรที่มีจำนวนเท่าเดิม

11. หลักการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (กรมการพัฒนาชุมชน, 2546 ข, หน้า 3-5) ว่าด้วยด้านการผลิต เกี่ยวกับการจัดการด้านแรงงาน ช่วงระยะเวลาในการผลิต กำลังการผลิต การผลิตและศักยภาพการผลิตจำนวนมากเพื่อจำหน่ายการผลิตดอกไม้ไผ่บัวนั้น ซึ่งบางครั้งได้มีคำสั่งการผลิต (order) ในปริมาณมาก ปัญหาด้านการผลิต ได้แก่ การจัดการด้านแรงงาน/กำลังพล ระยะเวลาในการผลิต ทำให้มีแรงงานที่ไม่เพียงพอกับปริมาณการผลิต ตลอดจนปัญหาเกี่ยวกับเรื่องศักยภาพการผลิตจำนวนมากเพื่อการออกจำหน่าย

ข้อค้นพบเพิ่มเติมจากการการวิจัยเกี่ยวกับประโยชน์ที่รับจากโครงการ สำหรับสมาชิก โดยทั่วไปคือสมาชิกหรือประชาชนทั่วไปได้มีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สำหรับผู้สูงวัยหรือสมาชิก วัยเกษียณคือการได้รับความเพลิดเพลินจากการสร้างสรรค์ผลงานร่วมกัน ซึ่งประเด็นนี้เป็น การสร้างคุณค่าให้กับผู้สูงอายุ

กล่าวโดยสรุปผู้วิจัย ได้ผลที่ศึกษาสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ทราบว่า กลุ่มประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มดอกไม้ไผ่บัว คือ ชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านห้วยกะปิ ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ได้มีผลิตภัณฑ์ที่สามารถออกจำหน่ายซึ่งเรียกว่า “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” สมาชิกกลุ่มผู้ซึ่งมีอุดมการณ์เดียวกันเกิดจากใจที่มีความรักในกิจกรรมของกลุ่ม ความผูกพันภายในกลุ่ม ซึ่งมีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลต่อกัน ช่วยเหลือกัน จึงเป็นการ เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรจากการที่มีสมาชิกร่วมทำผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม กลุ่มดอกไม้ไผ่บัวได้มีการทำกิจกรรมในลักษณะเครือข่ายของกิจกรรมของตำบลห้วยกะปิร่วมกับองค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน และสมาชิกกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวมีรายได้เพิ่มขึ้น ได้ หลังจากได้มีการดำเนินงานร่วมกับกลุ่ม ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีต่อผลสำเร็จในการดำเนินโครงการ ประกอบด้วยการสนับสนุนทางด้านการเงินจากการระดมทุนโดยสมาชิกกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวและการกู้ยืมเงินจากองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ที่มีความปราณีต มีความสวยงามเหมือนจริง การส่งเสริมการตลาดโดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ทางรายการวิทยุ โทรทัศน์และการจัดรายการสดราคา

สินค้า ช่องทางการจัดจำหน่ายโดยมีสถานที่ทำการซึ่งตั้งอยู่บ้านเลขที่ ม.3 ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และการออกร้านนิทรรศการต่าง ๆ ผู้นำกลุ่มซึ่งเป็นผู้ที่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางของบุคคลสำคัญในท้องถิ่น มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรมและเสียสละทั้งเวลาและทุนทรัพย์มีความสามารถในการระดมทุนและมีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มและการพึ่งตนเองของสมาชิกกลุ่ม และได้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย ปัญหาด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับบุคลากรภายในกลุ่ม ปัญหาด้านการประสานงานกับหน่วยงานราชการบางหน่วยงานในเรื่องความไว้วางใจเนื่องจากสมาชิกกลุ่มคิดว่าสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีได้เข้ามาสนับสนุนเพียงเพื่อหวังผลงานและชื่อเสียงให้แก่หน่วยงานของตนเท่านั้น ไม่ได้มีความจริงจังในการดำเนินงานของกลุ่มดอกไม้อย่างแท้จริง ปัญหาด้านความยุติธรรมในการจัดสรรงบประมาณซึ่งได้มาจากองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิเท่านั้น แต่ไม่เคยได้จากหน่วยงานราชการหน่วยงานอื่น ๆ เลย

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากการวิจัยผู้วิจัยเสนอข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ได้ดังต่อไปนี้

1. จากการนำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบบางหน่วยงาน เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชลบุรียังขาดความร่วมมือและความจริงใจในการดำเนินงาน ดังนั้นจึงเห็นว่าหน่วยงานนี้ควรจะมีการให้คำปรึกษาให้การแนะนำ การส่งเสริมการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในฐานะพี่เลี้ยงที่ดีมากกว่าที่จะสร้างทัศนคติว่าเป็นบุคลากรภาครัฐที่ยังยึดติดอยู่กับการควบคุม ดูแลมากกว่า
2. จากวิจัยในเรื่องนี้ได้มีประชาชนทั่วไปสนใจในการทำผลิตภัณฑ์ดอกไม้อย่างเป็นจำนวนมาก โดยมีการสมัครเรียนกับกลุ่มทั้ง ได้สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มและไม่ได้สมัครเป็นสมาชิกกลุ่ม ดังนั้นจากประเด็นนี้ รัฐบาลควรจะมีการพัฒนารูปแบบกลุ่มนี้ อาจจะมีการจัดตั้งขึ้นเป็นศูนย์เรียนรู้การพัฒนาอาชีพในรูปแบบที่เหมาะสม โดยมีการกำหนดประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่จะมีการเข้ารับการเรียนรู้ต่อไป และมีการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อสนับสนุนและประสานงานต่อไป
3. รัฐบาลควรจะมีการเผยแพร่ถึงรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มที่ดีให้กับกลุ่มอื่นซึ่งยังด้อยโอกาสอยู่ในด้านนี้ อาทิ เช่น รูปแบบการศึกษาดูงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีการพัฒนาที่มีมาตรฐานและทัดเทียมกัน เพื่อผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่อาจจะเพิ่มมากขึ้น

4. ควรมีหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ในเรื่องของการออมทรัพย์ ส่งเสริมการออมทรัพย์ของชุมชนโดยอาจจะพัฒนาไปเป็นรูปแบบของสหกรณ์ออมทรัพย์กลุ่มดอกไม้ไผ่บัวประจำตำบลห้วยกะปิ

5. ควรมีการเปรียบเทียบกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จด้านการผลิต การส่งเสริมคุณภาพ การนำสินค้าสู่ตลาดที่กว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้น มีรูปแบบที่เปลี่ยนไป นอกจากความสวยงามยังพัฒนาไปสู่การใช้ประโยชน์ด้านการตกแต่ง ทำเป็นของที่ระลึก ของขวัญ ของชำร่วย ของประดับบ้าน มีการวางแผนในการผลิตเชิงอุตสาหกรรมในครัวเรือน อุตสาหกรรมชุมชน นำความคิดการผลิตของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์อื่นๆ มาปรับปรุงงานการผลิตของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

6. ด้านการตลาดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประสานงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อเสาะแสวงหาตลาดที่สามารถขายสินค้าได้อย่างยั่งยืนโดยสามารถคาดการณ์ปริมาณการผลิตเพื่อการจำหน่ายในปริมาณมากๆ ได้

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการฝึกอบรมเพิ่มพูนทักษะใหม่ ๆ ในการผลิตดอกไม้หรือแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้เกิดความหลากหลาย รวมทั้งยังเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ด้วยอีกแนวทางหนึ่ง

สำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นเพียงการวิจัยเฉพาะกลุ่มดอกไม้ไผ่บัวตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เท่านั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยอาจจะมีการขยายการวิจัยโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะมีผลสำเร็จอยู่ในระดับเดียวกันในหลาย ๆ กลุ่มเพื่อเปรียบเทียบถึงปัจจัยปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ถึงความเหมือนและความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการนำเสนอแนะแนวทางดำเนินการให้กลุ่มอื่น ๆ ที่ยังไม่สามารถดำเนินการให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป